

KOTIMAISTA KALAA NUORTEN JA PERHEIDEN LAUTASILLE KESKI-SUOMESSA (KALAKS)

Monipuolisen oppimiskokonaisuuden tarjoaminen kotitalouden perusopetuksen tueksi

Hankenro: 2600638

Hankkeessa tarjottiin yläkoulujen kotitalouden opetukseen oppimiskokonaisuutta, joka koostuu kolmesta erilaisesta oppitunnista. Kouluja lähestyttiin sähköpostilla ja seitsemän koulua ilmoitti halukkuutensa osallistua hankkeen toimenpiteisiin. Koulujen valinnassa etusijalla olivat ne koulut, joiden kuntien kalastusalueilta oli saatu hankkeeseen yksityisrahoitusta.

Hankkeen toimenpiteitä olivat oppitunnit, joita pidettiin 36 kappaletta. Oppitunneille oppilaita osallistui 211, opettajia 30 ja talkoolaisia 47. Hankkeen toimenpiteet pidettiin kaikille ryhmille erikseen tai osa toteutettiin kahdelle ryhmälle samana päivänä. Kahdelle koululle oppitunnit 2 ja 3 yhdistettiin samalle päivälle. Opettajille järjestettiin oma koulutusilta.

Hankkeen ajaksi käynnistettiin videokilpailu. Kilpailusta jaettiin tietoa oppitunneilla. Kilpailu oli myös esillä Keski-Suomen maa- ja kotitalousnaisten nettisivuille sekä Facebookissa sekä Instagramissa. Voitto meni Tikkakosken yhtenäiskoulun oppilaalle.

Kalan ravitsemukseen ja terveellisyteen sekä kalan hankintaan liittyvillä luennoilla

oppilaat kuuntelivat tarkasti. Etenkin kalatalouden opiskelupaikat ja kalastusalueiden ohjeet kiinnostivat. Myös keskusteltiin kalojen terveellisyydestä ja saatavuudesta sekä kalan käyttötottumuksista ja kalastamiskokemuksista.

Kaikista hankkeeseen osallistuneista oppilaista noin kolmasosa kertoi kalastaneessa joskus. Jokaisessa ryhmässä oli oppilaita, jotka eivät olleet kalastaneet lainkaan eikä käsitellyt ja syönyt luonnonkalaa.

Kalankäsittely oli pääosin oppilaille täysin uutta. Joukossa oli muutamia oppilaita, jotka olivat käsitelleet kaloja vanhempiensa kanssa. Osa oppilaista ei halunnut koskea kalaan lainkaan, mutta ruokia kuitenkin maistettiin. Kalaa käsittelevät oppilaat olivat innokkaita ja halukkaita opettelemaan uutta asiaa. Erityisen hienoa oli huomata, että osa niistä oppilaista, jotka eivät olleet aikaisemmin koskeneetkaan kalaan, käsitteli nyt innokkaasti kalaa.

Kalastuspäivänä järjestettiin oppilaille kalapolku ja onkikalastusta sekä tutustumista pyydyksiin. Osa oppilaista koki kalapolun vaikeana. Kalapolun kysymykset käsittelivät kalastukseen liittyvää välineistöä, kalan biologiaa ja kalastuksen turvallisuutta. Tehtävä käytiin ryhmän kanssa yhdessä läpi. Pyydyksistä esiteltiin pitkänmallinen monilokeroinen katiskapyydydys.

Kotitalousopettajille järjestettiin myös kalankäsittely- ja ruoanvalmistuskoulutus. Tilaisuuteen osallistui 9 opettajaa. Kalankäsittelyssä ohjaajana olivat jyväskyläläinen kalastaja ja MKN ruoka-asiantuntija.

Opettajat toivovat vastaavanlaisia tapahtumia myös tulevaisuudessa. Oppitunnit lisäävät oppilaiden tietämystä ja osaamista luonnon/järvikaloista ja niiden käsittelystä, ruoanvalmistuksesta ja syömisestä. Kotitaloustunneilla eikä kouluilla yleensä ole resursseja järjestää vastaavanlaisia oppitunteja. Kotitaloustunnilla on käytetty lähinnä seitä ruoanvalmistuksessa.

Kalankäsittely- ja ruoanvalmistuspäivissä sekä kalastuspäivissä oli talkoolaisten apu merkittävä. Talkoolaiset pystyivät auttamaan ja opastamaan kalojen käsittelyssä. Oppilaat saivat hyvin ohjeistusta ja suoriutuivat ruoanvalmistustehtävistä sovitussa aikataulussa. Myös turvallisen käsittelyn valvonta onnistui helpommin useamman silmäparin turvin.

Kalastuspäivässä monet oppilaat eivät uskaltaneet panna matoa koukkuun eivätkä ottaa saamaansa kalaa koukusta. Talkoolaiset auttoivat oppilaita syötin laittamisessa ja kalojen irrottamisessa, jolloin kaikki oppilaat pääsivät ripeästi kalastamaan ja kalojen irrottaminen sekä uuden madon paneminen koukkuun onnistui hyvässä tahdissa.

Kaikki koulut toivoivat vastaavia tapahtumia uudestaan. Opettajien palautteessa toivottiin jatkohanketta, jossa voisi olla esim. talvikalastukseen liittyvä kalastusretki.